

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

جزوه آموزش روخوانی و روانخوانی قرآن کریم

تهیه و تنظیم: هیئت بیت الرقیه (سلام الله علیها)

الفبای عربی در الفبای عربی ۲۸ حرف وجود دارد که بدین شرح است:

ا (الف)، ب (باء)، ت (تاء)، ث (ثاء)، ج (جیم)، ح (حاء)، خ (خاء)، د (دال)
ذ (ذال)، ر (راء)، ز (زای)، س (سین)، ش (شین)، ص (صاد)، ض (ضاد)، ط (طاء)،
ظ (ظاء)، ع (عین)، غ (غین)، ف (فاء)، ق (قاف)، ک (کاف)، ل (لام)، م (میم)،
ن (نون)، ه (هاء)، و (واو)، ی (یاء)

(تذکر: تعداد حروف در زبان فارسی ۳۲ و در زبان عربی ۲۸ بوده و همه حروف هر دو زبان باهم مشترک بوده و فقط ۴ کلمه در زبان عربی وجود ندارد: گ، چ، پ، ژ)

صدای کوتاه سه دسته اند:

صدای فتحه - ما در زبان فارسی صدای فتحه داریم ولی صدای فتحه ی

فارسی با فتحه عربی فرق میکند صدای فتحه در زبان فارسی - و در زبان عربی - (با باز تر شدن دهان به طرفین) میباشد. پس کلمات نَزَلَ، کَتَبَ را با تلفظ عربی میخوانیم نَزَلَ، کَتَبَ

صدای کسره - ما در زبان فارسی صدای کسره داریم ولی صدای کسره

ی فارسی با صدای کسره عربی فرق میکند صدای کسره در زبان فارسی - و در زبان عربی - (ریزادا کردن) میباشد. پس کلمات اِبِلِ ، اِنسان را با تلفظ عربی میخوانیم اِبِلِ ، اِنسان

صدای ضمه - ما در زبان فارسی صدای ضمه داریم ولی صدای ضمه ی فارسی با ضمه عربی فرق میکند صدای ضمه در زبان فارسی - و در زبان عربی - (با جمع تر شدن لبها و پیدایش حالت غنچه) میباشد.

پس کلمات نُزْلُ ، يُخْرِجُ را با تلفظ عربی میخوانیم نُزْلُ ، يُخْرِجُ

صداهای کشیده

عبارت انداز: الف مدی - ا ، واومدی - و ، یاءمدی - ی

به این علامت الف مدی گفته میشود: -ا یا به عبارت بهتر الف مدی مساوی است با دو فتحه پس هر وقت بخواهیم الف مدی را تلفظ کنیم صدای فتحه را دو برابر میکشیم (الف مدی همان فتحه ی کشیده میشود) مانند بَ با ناصِر ، ذَلِك - ا = - + -

به این علامت واو مدی گفته میشود: -و در واقع واو مدی همان ضمه کشیده و یا به عبارت دیگر واو مدی برابر است با دو ضمه پس هر وقت بخواهیم واومدی را تلفظ کنیم دو ضربه میکشیم مانند بُو - و = - + -

به این علامت یاء مدی میگویند -ی در واقع یاءمدی همان کسره کشیده میباشد و در واقع یاءمدی مساوی است با دو کسره پس هر وقت بخواهیم یاء مدی را تلفظ کنیم صدای کسره را دو برابر میکنیم مانند بِ بی ، کِ کی - ی = - + -

علامت سکون

نام این علامت سکون است - حرف ساکن به کمک حرف متحرک خود خوانده میشود. اَب ، اَت کلمات دارای سکون قُل ، لَم ، ذَرْنی

علامت تشدید

به این علامت تشدید میگویند حرف مشدّد به کمک حرف متحرک قبل از خود با مکث و تاکید بیشتری خوانده میشود. سَخْرَ ← سَخَّرَ

تنوین

به این علامات ، تنوین میگویند — تنوین عبارت است از نون ساکنی که نوشته نمیشود ولی خوانده میشود تنوین بر سه قسم است : تنوین فتحه - ، تنوین کسره - ، تنوین ضمه -
تنوین فتحه: تنوین فتحه همیشه بالای حرف قرار میگیرد و اینگونه خوانده میشود - اُنْ
اَنْ تَذَكِرَهُ ، قَوْمًا
تنوین کسره: همیشه زیر حرف قرار میگیرد و به این صورت خوانده میشود - اِنْ
ذِكْرٍ ، صُحُفٍ
تنوین ضمه: همیشه بالای حرف قرار میگیرد و به این صورت خوانده میشود - اُنْ
نورٌ ، مَبِينٌ

مد

به این علامت مد میگویند - بالای هر صدای کشیده ای که قرار گیرد آن صدا را کشیده تر میخوانیم اُنْبِیاءَ ، سَوْءَ ، یَنْشَاءَ

اشباع های ضمیر

در صورتی که حرف قبل از های ضمیر با صدای کوتاه و حرق بعد از های ضمیر با صدای کوتاه باشند صدای کوتاه های ضمیر به صورت کشیده خوانده میشود مانند:
أَنْزَلَهُوَ إِلَیْكُمْ ، لَهُوَ سَوْءَ

حروف ناخوانا

در زبان فارسی کلماتی داریم که بعضی از حروف آنها را مینویسیم ولی نمیخوانیم مانند کلمه خواهر که خواهر مینویسیم و خواهر میخوانیم در زبان عربی هم ، چنین حالتی وجود دارد برای شناخت حروف ناخوانا در قرآن کریم از ۴ قاعده کلی استفاده میکنیم

قاعده اول: هر حرفی که علامت نداشته باشد خوانده نمیشود مانند: وَالضُّحَى ،
وَالتَّيْنِ

قاعده دوم: هر گاه بالای دو حرف (و) و (ی) این علامت یعنی و ، ی باشد فقط کلمه الف مدی کوچک خوانده میشود و حرف زیر آن خوانده نمیشود مانند: الصَّلْوة ،
الزَّكْوَه

قاعده سوم: حرفی که این علامت – بالای آن قرار گیرد خوانده نمیشود مانند:
قَالُوا ، أُولَئِكَ

قاعده چهارم: هنگامی که حرف همزه بالای دو حرف (و) و (ی) قرار گیرد (وُ، ی) هنگام تلفظ فقط حرف همزه خوانده میشود مانند: تَوْتَى ، جِئْتُكَ

روش های وقف

برای وقف در آخر کلمات قرآن در قرآن کریم ۴ قانون کلی وجود دارد.

قانون اول: به هنگام وقف ، صدای کوتاه ، تنوین ضمه و کسره به علامت سکون تبدیل میشوند. --ُ ، --ُ ، --ُ ← - مانند: اللهُ ← اللهُ ، كُتِبُ ← كُتِبُ

قانون دوم: به هنگام وقف ه گرد به ه تبدیل میشود مانند: مؤصَدَه ← مؤصَدَه

قانون سوم: هرگاه به هنگام وقف، تنوین فتحه بالای هر حرفی به جز ه گرد قرار گیرد به الف مدی تبدیل میشود مانند: أعنابًا ← أعنابًا

قانون چهارم: اگر آخرین حرف کلمه ای دارای سکون یا صدای کشیده باشد به هنگام وقف تغییری نمی کند مانند: فِكْبَر ← فِكْبَر

حروف مقطعه

در ابتدای ۲۹ سوره از قرآن کریم حروفی قرار گرفته است که حرکت نداشته و هریک بانام خود خوانده میشود به این حروف ، حروف مقطعه میگویند حروف مقطعه را به این صورت میخوانیم:

ن	نون	ص	صاد	ق	قاف
حم	حامیم	یس	یاسین	طه	طاها
طس	طاسین	طسم	طاسین میم	الر	الف لام را
الم	الف لام میم	المر	الف لام میم را	المص	الف لام میم صاد
حم عسق	حامیم عین سین قاف		کهیص	کاف ها یا عین صاد	